

Dosarul nr. 3ra-117/19

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – E. Badan - Melnic

Instanța de apel: CA Chișinău – B. Bîrca, S. Iorgov, O. Cojocar

ÎNCHEIERE

20 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Publicația Periodică „Exclusiv Media” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Publicația Periodică „Exclusiv Media” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Consiliului Audiovizualului cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din data de 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Publicația Periodică „Exclusiv Media”, s-a menținut hotărârea din data de 12 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 10 martie 2017 Publicația Periodică „Exclusiv Media” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare PP „Exclusiv Media” SRL) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Audiovizualului cu privire la anularea parțială a deciziei nr. 3/11 din data de 10 februarie 2017 în partea ce tine de aplicarea avertizării publice, monitorizarea concepției generale a serviciului de programe a postului de televiziune „NTV Moldova” pe o perioadă de 7 zile, comunicarea publicului a motivelor și obiectul sancțiunii și prezentarea în termen de 15 zile din momentul aducerii la cunoștință a deciziei a unui raport despre măsurile întreprinse în vederea lichidării încălcărilor atestate.

În motivarea acțiunii reclamanta a menționat că în cadrul ședinței publice din 08 decembrie 2016 membrul Consiliului Audiovizualului - M. Onceanu-Hadîrcă s-a autosesizat în privința știrilor difuzate de postul de televiziune „NTV Moldova”.

În urma monitorizării efectuate de către Consiliul Audiovizualului s-a constatat că postul de televiziune „NTV Moldova” a difuzat subiecte cu multiple abateri de la standardele normative și anume prezentarea opiniilor drept fapte, propagarea unui

singur punct de vedere asupra unor probleme controversate și de conflict, difuzarea informației trunchiate și scoasă din context, dezinformarea prin afirmarea unor fapte care nu s-au produs și prin diseminarea unor informații false, cât și instigarea la ură și intoleranță pe criterii de naționalitate, religie și sex.

Prin decizia nr. 3/11 din data de 10 februarie 2017 Consiliul Audiovizualului a avertizat PP „Exclusiv Media” SRL, fondatoarea postului de televiziune „NTV Moldova”, pentru derogări de la pct. 3.1, lit. a) al Codului audiovizualului și art. 13 al Codului de conduită a radiodifuzorilor, a dispus efectuarea monitorizării generale a postului de televiziune „NTV Moldova” pentru o perioadă de 7 zile.

În opinia reprezentantului reclamantei decizia Consiliului Audiovizualului este neîntemeiată, contrară drepturilor și libertăților fundamentale, cât și în contradicție cu garanțiile oferite mass- media.

Referitor la sesizare PP „Exclusiv Media ” SRL a indicat că știrea „Sandu - promotorul homosexualilor”, difuzată la 04 noiembrie 2016, vizează informarea cetățeanului despre opinia expusă public de către reprezentanții Bisericii cu privire la chestiuni sensibile de interes public. Aceste opinii reprezintă judecăți de valoare, bazate pe substrat factologic suficient și care rezultă din convingerile și învățăturile care le împărtășesc și le promovează aceștia.

Mai mult, din punctul de vedere al reclamantei, reprezentanții minorităților sexuale și-au expus public susținerea față de candidatul la alegerile prezidențiale, Maia Sandu, care și-a asumat rolul de personaj politic concomitent cu asumarea nivelului ridicat al criticilor din partea societății. În știrea difuzată reprezentanții cultului religios și-au expus opinia referitor la candidatura concurentului electoral, iar reclamanta a prezentat această opinie publicului larg, conform obligațiilor legale, care derivau din cadrul legislativ în vigoare la moment. Chiar dacă știrea conținea anumite provocări, aceasta reda în mod exact opinia reprezentanților clerului religios.

Reclamanta consideră că știrea în cauză nu a afectat în nici un fel capacitatea candidatului la alegerile prezidențiale și a grupurilor minoritare de a se bucura de drepturile lor, precum și nici nu a afectat securitatea statului sau valorile democratice.

În opinia reclamantei titlul prezentat de postul de televiziune este o știre, acesta a fost în imposibilitate să redea întreaga conferință de presă susținută de reprezentanții Bisericii, iar alegația privind trunchierea informației nu poate fi apreciată ca fiind întemeiată.

În condițiile speței, a fost difuzată opinia publică expusă de reprezentanții Bisericii. Nimeni nu a solicitat dreptul la replică. Solicitarea opiniei Maiei Sandu nu a fost necesară, așa cum aceasta era concurent electoral și nu a fost lipsită de posibilitatea de a-și exercita acest drept sau de a contesta în instanța de judecată afirmațiile făcute.

Poziția susținută în acțiune relevă că prezentarea opiniei unor reprezentanți ai cultului religios nu poate fi apreciată ca fiind dezinformare, întrucât în virtutea libertății jurnalistice, statul nu poate critica sau impune forma de răspândire a informației.

Cu referire la știrea „Atac asupra Bisericii”, difuzată la data de 09 noiembrie 2016, PP „Exclusiv Media” SRL apreciază că aceasta este un editorial expus în cadrul

buletinului de știri și reprezintă o concluzie, o opinie a autorului că Biserica este expusă unui atac inadmisibil din partea unor regizori invizibili ai unui grup politic, care urmăresc distrugerea Republicii Moldova. Concluzia autorului se bazează pe un substrat factologic suficient, având drept scop redarea punctului de vedere al autorului asupra unei chestiuni sensibile, punct de vedere pe care reclamanta nu are dreptul să-l cenzureze.

Concluzia Consiliului Audiovizualului referitoare la trunchierea informației prin știrea prezentată este arbitrară, întrucât editorialul se bazează pe analiza jurnalistică a subiectului abordat. Informația a fost prezentată într-un stil jurnalistic, ținându-se cont și de rigorile impuse de stat. Totodată, prezentarea opiniei editoriale a unui jurnalist nu poate fi apreciată ca fiind dezinformare, în condițiile în care libertatea de exprimare nu este aplicabilă doar informațiilor care sunt primite în mod favorabil, dar și a celor care offensează, șochează, sau deranjează statul sau oricare parte a comunității.

PP „Exclusiv Media ” SRL specifică că judecățile de valoare ale autorului știrii nu au fost sancționate de instanța de judecată, nimeni nu a solicitat dreptul la replică sau comentariu. Astfel, în lipsa probelor care să denote că cineva s-ar considera limitat în capacitatea de a se bucura de anumite drepturi, că știrea a provocat dezechilibre sociale importante, apreciază reclamantul ca fiind inadmisibile și reprezentând un precedent periculos sancțiunile aplicate de Consiliul Audiovizualului.

Cu referire la știrea „Sandu - speranța imigranților sirieni”, difuzată la data de 04 noiembrie 2016, PP „Exclusiv Media ” SRL a remarcat că aceasta se bazează pe un substrat factologic important, precum: declarațiile unor cetățeni de origine arabă; informația publică că Maia Sandu a avut o întâlnire cu Angela Merkel; pe o informație publicată de un site de știri potrivit căreia Maia Sandu ar fi promis reprezentantului german că dacă devine Președinte al țării, va accepta 30 000 de imigranți sirieni; precum și pe criza imigraționistă din Uniunea Europeană; atacurile teroriste ale cetățenilor de origine arabă în toată lumea; pe știrile străine referitoare la comportamentul agresiv al cetățenilor arabi în raport cu populația nativă a statelor europene, etc.

Astfel, știrea are drept scop de a informa publicul larg, inclusiv prin expunerea opiniei bazată pe fapte că un concurent electoral eventual ar putea să implementeze unele politici imigraționiste riscante pentru cetățenii statului. Aceasta conține atât opinii, cât și fapte, atât timp cât reclamanta nu a făcut altceva decât să retransmită informația apărută în mod primar într-o altă sursă de informare. Deși, aceasta a fost răspândită pe o scară largă, știrea în cauză a fost expusă într-un context electoral, fiind de interes public și foarte sensibilă. Or, chestiunile referitoare la viziunile unui candidat electoral la alegeri cu privire la politica imigraționistă este o informație esențială pentru cetățeni, iar presa trebuie să difuzeze prompt informația deținută, pentru a supune discuțiilor publice cele mai sensibile chestiuni de ordin politic.

Toate criticile expuse de pârât referitoare la prezenta știre rămân a fi unele teoretice. În contextul în care nu a fost probată în ce măsură materialele difuzate atentează la securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, la apărarea ordinii și la prevenirea infracțiunilor, la protecția sănătății și a moralității,

reputației sau a drepturilor altor persoane, la împiedicarea divulgării de informații confidențiale sau la garantarea autorității și imparțialității puterii judecătorești.

În partea ce ține de dispunerea monitorizării postului de televiziune pentru o săptămână, reclamanta evidențiază că această măsură a fost aplicată în mod arbitrar, asupra întregului serviciu de programe, în avans, în lipsa oricăror indici de încălcare a legislației, iar aceasta este o măsură contrară principiului prezumției nevinovăției și libertății de exprimare.

Prin hotărârea din data de 12 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată declarată de către PP „Exclusiv Media” SRL, s-a anulat măsura de asigurare în sensul suspendării parțiale a deciziei nr. 3/11 din 10 februarie 2017 în partea efectuării monitorizării concepției generale a serviciului de programe al postului de televiziune „NTV Moldova” pentru o perioadă de 7 zile. (f.d. 229, 235-240, vol.I)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 13 decembrie 2018 a respins apelul declarat de către PP „Exclusiv Media” SRL, a menținut hotărârea din data de 12 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. (f.d. 49,50-67, vol.II)

La 14 decembrie 2019 PP „Exclusiv Media” SRL a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei la rejudecare sau după caz, emiterea unei noi hotărâri privind admiterea cererii de chemare în judecată. (f.d. 73-76, 77-80, 108-115, vol. II)

În motivarea recursului PP „Exclusiv Media” SRL a indicat că atât instanța de fond, cât și instanța de apel au examinat cauza, soluționând problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces și anume urma să fie examinată și opinia redactorilor și a autorilor știrilor pentru care a fost sancționat radiodifuzorul.

De asemenea, societatea recurentă a mai indicat că atât instanța de fond, cât și instanța de apel eronat au interpretat legea care guvernează raportul juridic.

Mai mult, recurenta menționează că Consiliul Audiovizualului arbitrar a concluzionat că știrea răspândită este dezinformatoare.

La 05 februarie 2019 Consiliul Audiovizualului a depus referință la cererea de recurs depusă de către PP „Exclusiv Media” SRL, prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil. (f.d. 117-126, vol. II)

În conformitate cu art. 434, alin. (1) al Codului de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la data de 13 decembrie 2018.

Recursul declarat de către PP „Exclusiv Media” SRL la data de 14 decembrie 2018 este depus în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către PP „Exclusiv Media” SRL este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă, că recurenta indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele de judecată au apreciat înscrisurile probatorii și au constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi

reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) al Codului de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) al Codului de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către PP „Exclusiv Media” SRL asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanțele de judecată, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă recurenta și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Din considerentele menționate instanța de recurs ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către PP „Exclusiv Media” SRL inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Publicația Periodică „Exclusiv Media” Societate cu Răspundere Limitată, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas